

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เป็นที่แพร่หลายในทุกยุคทุกสมัยนั้น พระสงฆ์สาวกนับว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ เพราะพระสงฆ์เป็นส่วนหนึ่งของพระรัตนตรัย และยังถือว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งของหลักการศาสนา การเผยแผ่พระพุทธศาสนานั้น ทำกันหลายรูปแบบ เช่น การปฏิบัติตนที่น่าเลื่อมใส การสนทนา การแนะนำ การตอบปัญหาข้อข้องใจและการแสดงธรรม เป็นต้น และในฐานะที่พระสงฆ์เป็นผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนา จึงได้กลายเป็นผู้นำทางจิตใจของประชาชน และจากการที่พระสงฆ์เป็นผู้ประพฤติดีประพฤติชอบ ทำให้ชาวบ้านเห็นว่าพระสงฆ์เป็นผู้มีศีลธรรม มีความบริสุทธิ์ และเสียสละเพื่อผู้อื่น ต่างยอมรับนับถือและยินดีปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเต็มใจ โดยเฉพาะประชาชนไทยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 95 นับถือพระพุทธศาสนา ใช้พระพุทธศาสนาเป็นหลักยึดเหนี่ยวจิตใจ (ปราชญ์ เกื้อทอง. 2545 : 1) และ ระยะเวลาที่ผ่านมาวัดและสถาบันสงฆ์ยังคงเป็นศูนย์กลางแห่งศรัทธา พระสงฆ์มีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นและมีบทบาทในการช่วยอบรมจิตใจของคนไทยให้สูงขึ้น

สำหรับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน ในอดีตการศึกษาของคนไทยนั้นปรัชญาและรากเหง้าเกิดจากวัดเพราะการศึกษาเกิดจากวัด คนสมัยก่อนให้พระสอนด้านศีลธรรมจรรยาและวิถีการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข นักเรียนสมัยนั้นจึงมีคุณภาพเพราะเขาได้รับการปลูกฝังศีลธรรม ทำให้ศีลธรรมจริยธรรมซึมซับเข้าสู่สายเลือด จึงทำให้เป็นบุคคลที่มีจิตใจดีงาม มีคุณธรรมและจริยธรรม การศึกษาจึงสมควรหันมาเน้นที่การพัฒนาจิตวิญญาณคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน โดยเฉพาะการส่งเสริมการปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวันเพื่อให้เขาสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสังคมและพัฒนาตนเองและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (สมชาย เทพแสง. 2544 : 27) ซึ่งสอดคล้องกับ หลวงชาญ (2543 : 43) ที่กล่าวว่า การศึกษาในระยะแรกของกรุงรัตนโกสินทร์นี้มีวัดเป็นที่ให้ความรู้แก่พลเมือง การอบรมสั่งสอนเด็กเป็นภาระของวัด

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตราที่ 73 ระบุไว้ว่า รัฐต้องสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. 2542 : 17) และมาตรา 81 รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมเพื่อให้เกิด

ความรู้คู่คุณธรรม ดังนั้น พระราชบัญญัติการศึกษา 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 6 จึงได้ระบุให้ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สมคิด บางโม. 2544 :14) ด้วยเหตุผลดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการจึงสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนควบคู่กับการพัฒนาทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม (กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา. 2548 : 1) และมีแนวความคิดที่จะส่งเสริมให้สถานศึกษา นำระบบของพระพุทธธรรมมาประยุกต์จัดกับระบบการเรียนการสอนในสถานศึกษาปัจจุบันเพื่อพัฒนาเยาวชนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดที่มีคุณสมบัติของการเป็นคนดี เก่ง มีความสุขอย่างแท้จริง อันเป็นเป้าหมายแท้ของพระพุทธศาสนาอยู่แล้ว (กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา. 2548 : 6) ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาของรัฐบาลนั้นต้องจัดอย่างมีคุณภาพ อีกทั้งมีเจตนาที่จะให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาจึงมุ่งพัฒนาคนให้สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งทางจิตใจ ร่างกาย สติปัญญาและสังคม (กรมวิชาการ. 2545 : 1) ด้วยเหตุนี้การจัดการศึกษาของไทยจึงต้องให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับหลักจริยธรรมคุณธรรมในการควบคุมความประพฤติ สามารถนำความคิด ความเชื่อ และความศรัทธาทางศาสนาเป็นแนวทางให้ผู้เรียนมีอุดมคติในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาตนให้เป็นคนดี (กรมวิชาการ., 2545 : 16) ซึ่งตรงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549 (2545 : 14) ที่กล่าวถึงสังคมไทยที่พึงประสงค์ว่า คนไทยทุกคนมีโอกาสและมีความสุขที่จะพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ เพื่อเป็นคนดี คนเก่ง ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต และมีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม

จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตราที่ 73 รัฐจึงต้องสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต (คณะกรรมการการเลือกตั้ง. 2542 : 17) ดังนั้น การเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยพระสงฆ์ฆราวาสจึงเป็นอีกทางหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาและการพัฒนาคนประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ที่ต้องการให้ผู้เรียน มีลักษณะอันพึงประสงค์ คือ คนดี คนเก่งและมีความสุขเพราะสถาบันสงฆ์สามารถที่จะเผยแผ่พระพุทธศาสนา คุณธรรม จริยธรรมและหลักธรรมให้กับผู้เรียนได้โดยตรง ซึ่งตรงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ที่ได้ใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคน โดยสนับสนุนให้บุคลากรทางศาสนาที่มีคุณภาพได้มีโอกาสเผยแผ่ศาสนาธรรม และ ดร.รุ่ง แก้วแดง (2544 : 71) ได้กล่าวไว้

เช่นกันว่าสถาบันศาสนา ก็สามารถที่จะให้การอบรมด้านศีลธรรม จิตใจ และสนับสนุนทรัพยากร เพื่อการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการเผยแพร่พระพุทธศาสนาจึงเป็นบทบาทหน้าที่ของ พระสงฆ์ ตามที่พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535 และกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ 23 (พ.ศ. 2541) ว่าด้วยการปกครองคณะสงฆ์ ได้บัญญัติบทบาทของพระสังฆาธิการไว้ใน หมวดที่ 2 ข้อ 7 (2) หมวดที่ 3 ข้อ 10(2) ข้อ 15 (2) ข้อ 20(2) และข้อ 25(2) ที่ให้พระสังฆาธิการทุกระดับชั้น มี หน้าที่ในการเผยแพร่พระพุทธศาสนา (พระวิสุทธิกัทรชาดา. 2547 : 254 – 259)

ในปัจจุบันสังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วจึงทำให้เกิดภาวะวิกฤตและปัญหามากมาย เช่น ปัญหาวิกฤตวัฒนธรรม และวิกฤตทางสังคมทำให้ประชาชนได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (ปราณี เกื้อทอง. 2545 : 2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 (สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2545 : 37) ระบุ ปัญหาสังคมที่มีความเด่นชัด คือ ปัญหาความเสื่อมถอยของเอกลักษณ์ วัฒนธรรม ค่านิยมความเป็นไทยและมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งกระทบต่อคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน เพราะหลายสิบปีที่ผ่านมาเราปล่อยให้กระบวนการศึกษาของชาติเป็นไปตามบุญตามกรรมจนสร้างความสั่นคลอนให้กับสถาบันต่างๆของชาติในทุกๆด้าน แต่ถ้ามองกันให้ลึกซึ้งถึงที่มาแห่งปัญหาอันที่จริงมักเกิดมาจากคน คนคือวิกฤตของสังคมจะต้องเริ่มต้นด้วยการปฏิรูปการศึกษาด้านคนเสียใหม่ คือให้มีคุณภาพมีภูมิปัญญาและคุณธรรมอยู่ในตัวเอง (เชาว์ศิลป์ จินดาละออง. 2544:16) เพราะว่าการศึกษาของไทยในอดีตไม่ได้นำเอาพุทธธรรมมาเป็นฐานของการศึกษาแต่นำระบบและองค์ความรู้ตามโลกนิยมมาเป็นแกนในการจัดการศึกษา ทำให้ พุทธธรรมเองเริ่มห่างเหินจากชีวิตของคนไทยยุคปัจจุบันมากขึ้น (กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา. 2548 - 5) และผลจากการจัดการศึกษาที่ผ่านมา (รุ่ง แก้วแดง. 2544 : 1) การศึกษาไทยนั้นไม่ว่าจะประเมินโดยหน่วยงานใดนอกจากจะไม่เป็นที่น่าพอใจแล้วเป็นที่ยอมรับกันว่าการศึกษาไทยไม่ได้สอนให้คนรู้จักคิดวิเคราะห์ ริเริ่มสร้างสรรค์ และปฏิบัติจริง อีกทั้งหย่อนยานเรื่องการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรม การศึกษาไทยจึงอยู่ในภาวะวิกฤตทางคุณภาพอย่างหนัก ถึงแม้ว่าการเรียนการสอนในอดีตที่ กระทรวงธรรมการได้กำหนดให้มีวิชาจริยฯ เป็นครั้งแรกในหลักสูตรทุกชั้น เมื่อ พ.ศ. 2445 โดยให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เพื่อกล่อมเกลานิষ্ঠาใจคอกุลบุตรกุลธิดาในสมัยนั้น จนถึง พ.ศ. 2475 ได้มีการปรับปรุงหลักสูตร วิชาจริยฯก็ขยายเป็นวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ถึงแม้ในเวลาต่อมาจะเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนาและจริยธรรมขึ้นอีก แต่ปัญหาเยาวชนด้านศีลธรรมก็ยังมีมากขึ้น (กรมวิชาการ. 2546 : 7- 8)

จากประเด็นดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบทั้ง 8 อำเภอ คือ อำเภอเมืองสระบุรี อำเภอพระพุทธบาท อำเภอเสาไห้ อำเภอหนองแซง อำเภอหนองโดน อำเภอบ้านหมอ อำเภอดอนพุดและอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จากผลรายงานการจัดการการศึกษาในรอบปีการศึกษา 2548 (กลุ่มนโยบายและแผน .2548 : 6) ซึ่งสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาพรวมยังไม่น่าพอใจ โดยเฉพาะพฤติกรรมของนักเรียนทุกระดับชั้นในด้านระเบียบวินัย ด้านคุณธรรมและจริยธรรมต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างมาก จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียนเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ว่ามีการปฏิบัติงานตามบทบาท ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียนมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาและการวางแผนในการพัฒนาคนโดยการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและการใช้หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการพัฒนาคนและพัฒนาชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาบทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียนเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ด้านการประพฤติปฏิบัติตนและด้านการอบรมสั่งสอนพระพุทธศาสนาในโรงเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ สามารถใช้

1. เป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุงบทบาทของพระสังฆาธิการในด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน
2. เป็นแนวทางให้หน่วยงานของคณะสงฆ์ใช้ในการปรับปรุง ส่งเสริมหรือสนับสนุนเกี่ยวกับบทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีประโยชน์มากยิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางให้ผู้สนใจศึกษาบทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษาด้านอื่นๆต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของพระสังฆาธิการและผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีต่อบทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียนเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ในด้านการประพฤติปฏิบัติตน และด้านการอบรมสั่งสอนพระพุทธศาสนาในโรงเรียน

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ พระสังฆาธิการทั้งหมดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี จำนวน 47 รูปและผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 24 คน

3. ขอบเขตพื้นที่ ศึกษาเฉพาะเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี

4. ระยะเวลาที่ศึกษา ภาคการศึกษาที่ 2 / 2548

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ บทบาทของพระสังฆาธิการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน จำนวน 2 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการประพฤติปฏิบัติตน

1.1 การประพฤติปฏิบัติต่อตนเอง

1.2 การประพฤติปฏิบัติต่อประชาชน

2. ด้านการอบรมสั่งสอนพระพุทธศาสนาในโรงเรียน

2.1 ด้านการอบรมสั่งสอน

2.1.1 หลักสูตร

2.1.2 วิธีสอน

2.1.3 การวัดและประเมินผล

2.2 ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

2.2.1 การให้คำแนะนำ

2.2.2 การให้คำปรึกษา

2.2.3 การสนทนา

2.2.4 การตอบปัญหาข้อข้องใจ

2.2.5 การแสดงธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

บทบาท หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาตามหน้าที่หรือตำแหน่งที่เป็นอยู่ในขณะนั้นเพื่อให้เป็นที่รู้เห็นของบุคคลอื่น และการแสดงออกนั้นอาจจะตรงกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องหรือไม่ก็ได้

พระสังฆาธิการ หมายถึง คณะสงฆ์ผู้มีบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน ได้แก่ เจ้าอาวาสและรักษาการเจ้าอาวาสในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรีเท่านั้น

บทบาทของพระสังฆาธิการ หมายถึง บทบาทตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ซึ่งมีบทบาททั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณูปการและด้านการสาธารณสงเคราะห์ ในการศึกษาค้นคว้าจะศึกษาเฉพาะบทบาทเกี่ยวกับด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเท่านั้น

การเผยแผ่พระพุทธศาสนา หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่พระสงฆ์ประพฤติ ปฏิบัติในงานเกี่ยวกับการส่งเสริม การเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตามพระธรรมวินัย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์และระเบียบคำสั่งต่าง ๆ ในการศึกษาค้นคว้าจะศึกษาเฉพาะการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียนทั้งหมด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการประพฤติปฏิบัติตน และด้านการให้การอบรมสั่งสอนพุทธศาสนาในโรงเรียน

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมสนับสนุนด้านการเรียนการสอนในโรงเรียนตั้งแต่งานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน วิธีสอน การจัดทำรายสอน จัดแบบเรียน คู่มือครู งานห้องสมุด งานวัดผลประเมินผล งานนิเทศการเรียนการสอนงานส่งเสริมการสอน งานวางแผนและกำหนดวิธีการดำเนินการและงานประชุมอบรมทางวิชาการ

การประพฤติปฏิบัติตน หมายถึง การแสดงออกถึง 1) การปฏิบัติตนให้น่าเลื่อมใส เป็นที่พึ่ง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและประชาชน และการปฏิบัติกิจวัตรของสงฆ์อย่างสม่ำเสมอ 2) การประพฤติปฏิบัติต่อประชาชนในด้านการการสงเคราะห์ประชาชนด้านจิตใจ ส่งเสริมให้ประชาชนทำบุญทำกุศลและอบรมสั่งสอนประชาชน

การอบรมสั่งสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร เนื้อหา วิธีการสอน การวัด และประเมินผลทำให้คำแนะนำ การให้คำปรึกษา การสนทนา การตอบปัญหาข้อข้องใจและการแสดงธรรมแก่นักเรียน

ผู้อำนวยการสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1

โรงเรียนในเขตอำเภอเมืองสระบุรี หมายถึง หน่วยงานการศึกษาของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับงบประมาณจากรัฐแต่ละแห่ง ในพื้นที่หมายถึงโรงเรียนที่เปิดทำการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 24 โรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่บริหารงานในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีสถานศึกษาในสังกัด (เดิม) สำนักงานคณะกรรมการการประถม ศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ใน 8 อำเภอได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบ้านหมอ อำเภอดอนพุด อำเภอหนองแซง อำเภอหนองโดน อำเภอพระพุทธบาทและอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร